

„Ekonomikos pulsas 2015“

**KPMG Vidurio ir Rytų Europoje
atlikta apklausa**

Bosnija ir Hercegovina, Kroatija,
Čekija, Estija, Latvija, Lietuva,
Lenkija, Rumunija, Slovakija

Turinys:

Įžanginis žodis	3
Ekonomikos perspektyva	5
Prognozės įmonėms	13
Respondentų profilis	21
Susisiekite su mumis:	26

Įžanginis žodis

Brangus skaitytojau,

prognozuojant ekonomikos ir verslo ateitį būtina atsižvelgti į tai, kaip ją įsivaizduoja verslo srities lyderiai.

Antrus metus iš eilės rengdami KPMG „Ekonomikos pulso“ apžvalgą kreipėmės į 731 įmonės vadovą įvairiose Vidurio ir Rytų Europos (VRE) šalyse. Šiemet į apklausą įtraukėme Bosniją ir Hercegoviną bei Kroatiją, todėl šalių skaičius išaugo iki devynių. Apklausę šalių įmonių vadovus galėjome įsigilinti į pagrindines tendencijas šiose rinkose.

Šių metų rezultatai kai kuriose srityse nesiskiria nuo užfiksuotų praėjusiais metais. Europai susiduriant su galybe ekonominių iššūkių daugiausia optimizmo suteikia tai, kad dauguma respondentų 2016 m. prognozuoja palankią ekonominę aplinką. Maždaug pusė apklausos dalyvių mano, kad ekonomikos būklė kitąmet gerės, ir tik 15 proc. prognozuoja pablogėjimą. Respondentų nuomone, infliacija neturėtų didėti ir viršyti 2 proc. slenksčio, o maždaug du trečdaliai per ateinančius trejus metus ketina tęsti investicijas.

Be to, 79 proc. mūsų apklausoje dalyvavusių verslininkų ir vadovų tikisi, kad jų vyriausybės parengs supaprastintas mokesčių mokėjimo ir administravimo procedūras, o pusė respondentų pasisakė už fiksuoto gyventojų pajamų mokesčio sistemą. Anot jų, planuodama biudžetą vyriausybė daugiausia dėmesio turėtų skirti švietimo, mokslo ir inovacijų sektoriams.

Įmonių vadovai taip pat leido aiškiai suprasti, kad be talentingų ir gabių darbuotojų verslo sėkmės neįsivaizduoja, o maždaug trys ketvirtadaliai respondentų mano, kad darbuotojų išlaikymas yra labai svarbus aspektas, kuriam įmonės turėtų skirti daug dėmesio. Maždaug pusė respondentų tikisi, kad darbuotojų skaičius jų įmonėse nesikeis, o darbuotojus optimistiškai turėtų nuteikti atlyginimų perspektyva 2016 m., nes 58 proc. apklausos dalyvių planuoja didinti užmokestį savo darbuotojams.

Esame įsitikinę, kad šie mūsų pastebėjimai ir papildomos į apklausą įtrauktos įžvalgos bus naudingos jūsų verslui ir paskatins susisiekti su mumis bei aptarti jums rūpimus klausimus.

Pagarbiai

Stephen Spill

Vykdomasis direktorius, KPMG Vidurio ir Rytų Europoje

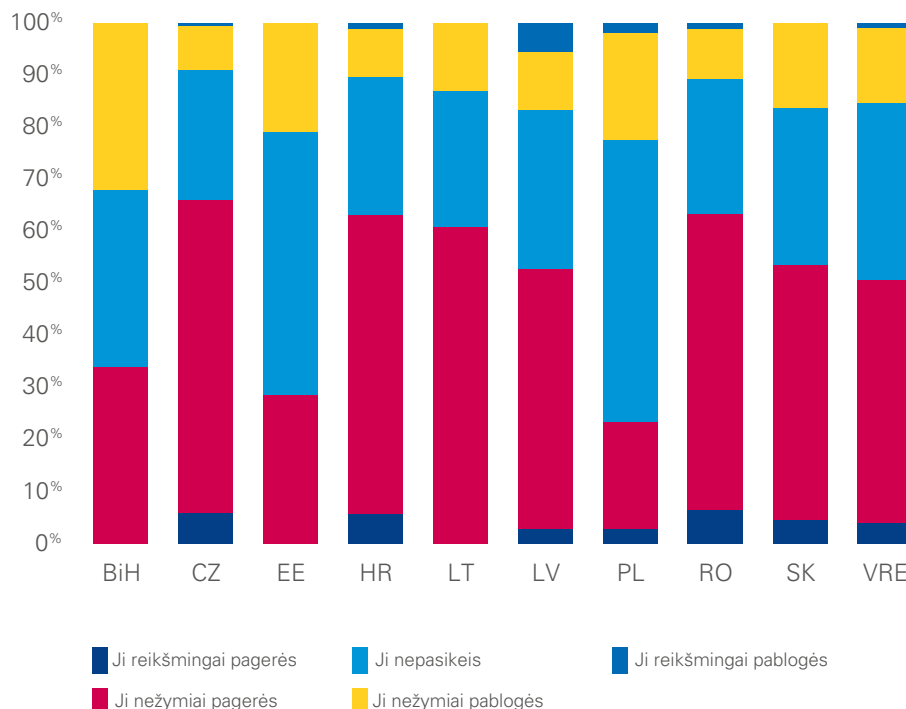
Ekonomikos perspektyva

Apie pusė respondentų mano, kad ekonomikos būklė gerėja

Devynių apklausoje dalyvaujančių šalių makroekonominės sąlygos yra vertinamos kaip patenkinamos, nes vidutiniškai 51 proc. regiono respondentų mano, kad ekonomikos būklė gerės nežymiai arba net reikšmingai, tuo tarpu 34 proc. apklausos dalyvių teigė, kad jokių konkrečių pasikeitimų neprognozuoja, o 15 proc. mano, kad ekonomikos būklė ateityje blogės.

Optimizmu labiausiai trykšta Čekijos įmonių vadovai (66 proc. mano, kad ekonomikos būklė gerės), taip pat Kroatijos ir Rumunijos atstovai (po 63 proc.). Maždaug pusė respondentų Lenkijoje (54 proc.) ir Estijoje (51 proc.) prognozuoja, kad ekonomikos būklė išliks nepakitusi, o daugiausia ekonomikos pablogėjimą prognozuojančių apklausos dalyvių buvo Bosnijoje ir Hercegovinoje (32 proc.).

Kaip manote, kaip Jūsų šalies ekonomikos būklė pasikeis 2016 m.?

Prognozuojama mažesnė nei 2 proc. infliacija

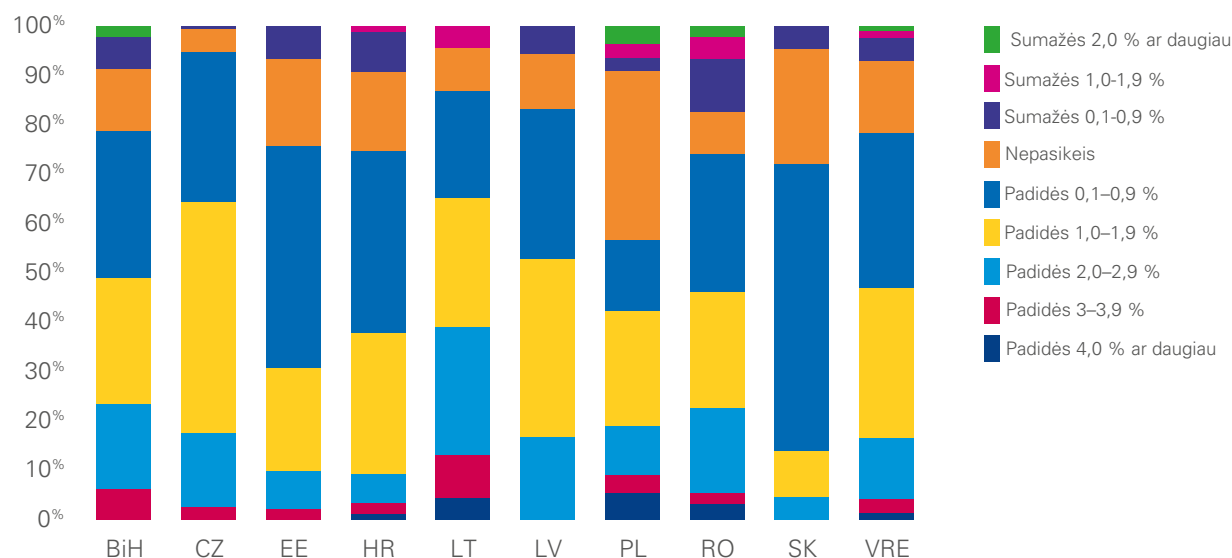
62 proc. respondentų iš devynių dalyvavusių šalių mano, kad infliacija 2016 m. nedidės ir išliks 0,1 proc. ir 1,9 proc. lygyje. Tokia nuomonė vyravo ir praėjusių metų apklausoje, tada tokį patį atsakymą pasirinko apie 52 proc. respondentų. 17 proc. apklausos dalyvių prognozuoja, kad infliacija peržengs 2 proc. slenkstį.

Respondentai Čekijoje (78 proc.), Slovakijoje ir Latvijoje (po 67 proc.) mano, kad infliacija išliks 0,1 proc. iki 1,9 proc. lygyje, tokios

pačios nuomonės laikosi ir 66 proc. apklausos dalyvių Kroatijoje ir Estijoje.

Nors ir mažiau už praėjusių metų 69 proc. rodiklį, didžiausio kainų augimo tikimasi naujausioje euro zonos narėje Lietuvoje, kur 39 proc. respondentų prognozuoja, kad infliacija viršys 2 proc., Bosnijoje ir Hercegovinoje šis rodiklis siekia 23 proc. 17 proc. apklausos dalyvių Rumunijoje prognozuoja deflaciją.

Kaip manote, kaip vartotojų kainų indeksas pasikeis Jūsų šalyje 2016 m.?

Nuomonės dėl euro ateities išsiskyre

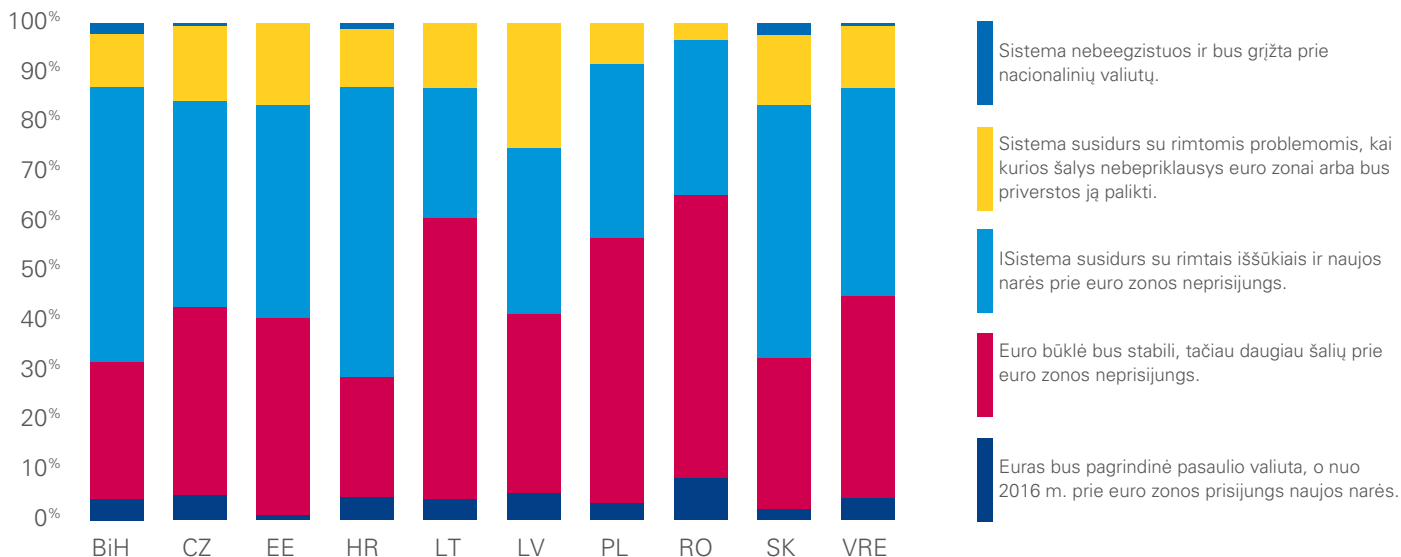
Latvijai prisijungus prie euro zonos 2014 m., o Lietuvai pasekus jos pavyzdžiu šiais metais, kol kas neaišku, kada prie bendros valiutos pereis ir kitos šalys.

Turbūt dėl nesibaigiančių problemų euro zonoje didžiausia dalis respondentų regione, t. y. 42 proc., palyginus su 31 proc. pernai, mano, kad iki 2020 m. euras patirs dar daug negandų, o daugiau šalių prie euro zonos neprisijungs. Beveik tiek pat apklausoje

dalyvių mano, kad euro būklė bus stabili (41 proc., palyginus su 43 proc. 2014 m.), daugiausia taip manančiųjų yra Lietuvoje ir Rumunijoje (po 57 proc.).

Dalis apklausos dalyvių mano, kad iki 2020 m. euro zona susidurs su rimtomis problemomis ir neteks kai kurių savo narių – taip teigė 25 proc. respondentų Latvijoje ir 12 proc. visame regione. Vis dėlto euro zonos žlugimą prognozuoja tik keletas apklausoje dalyvavusių vadovų.

Kokią ateitį prognozuojate eurui iki 2020 m.?

Iš vyriausybių tikimasi supaprastinto mokesčių administravimo

Supaprastintas mokesčių mokėjimas ir administravimo procedūros įvardinamos kaip pagrindinės mokesčių politikos problemos, kurias vyriausybė turėtų išspręsti. Tokia nuomonė vyravo ir 2014 m. apklausos rezultatuose. Šiomet taip mano

79 proc. respondentų VRE*. Mažiausią susirūpinimą dėl šių problemų išreiškė apklausos dalyviai Lietuvoje (57 proc.) ir Estijoje (58 proc.). Griežtą nuomonę apie fiksuoto gyventojų pajamų mokesčio sistemos įdiegimą išreiškė 50 proc.

respondentų, tvirčiausiai šiuo klausimu pasisakė apklausos dalyviai Slovakijoje (65 proc.) ir Rumunijoje (63 proc.).

Už mokesčių lengvatų taikymą ar didinimą tyrimų ir plėtros veiklai pasisako 47 proc. respondentų, o už socialinio draudimo mokesčio įmokos metines lubas darbuotojams buvo 42 proc. apklausos dalyvių. Mažiausiai pritarimo (tik 13 proc. respondentų) sulaukė progresyvaus gyventojų pajamų mokesčio sistemos įgyvendinimas ar išlaikymas, šis pasiūlymas mažiausiai pritarimo sulaukė Rumunijoje (5 proc.) ir Estijoje (7 proc.).

Pasirinkite penkis su mokesčių politika susijusius klausimus, kurių turėtų imtis vyriausybė **

Kiti pasirinkimai, kurie nė vienoje šalyje nebuvo tarp penkių pagrindinių variantų:

- Pakeisti darbdavio ir darbuotojo socialinio draudimo mokesčio įmokų proporciją.
- Sumažinti akcizo tarifus.
- Taikyti arba didinti nuosavybės mokesčius.
- Įdiegti ar išlaikyti progresyvaus gyventojų pajamų mokesčio sistemą.

* 7-ioje VRE šalyse (išskyrus Kroatiją bei Bosniją ir Hercegoviną)

** Parodyti 5 pagrindiniai kiekvienos šalies pasirinkimai

Konkurencingumui būtina kvalifikuota darbo jėga ir eksportas

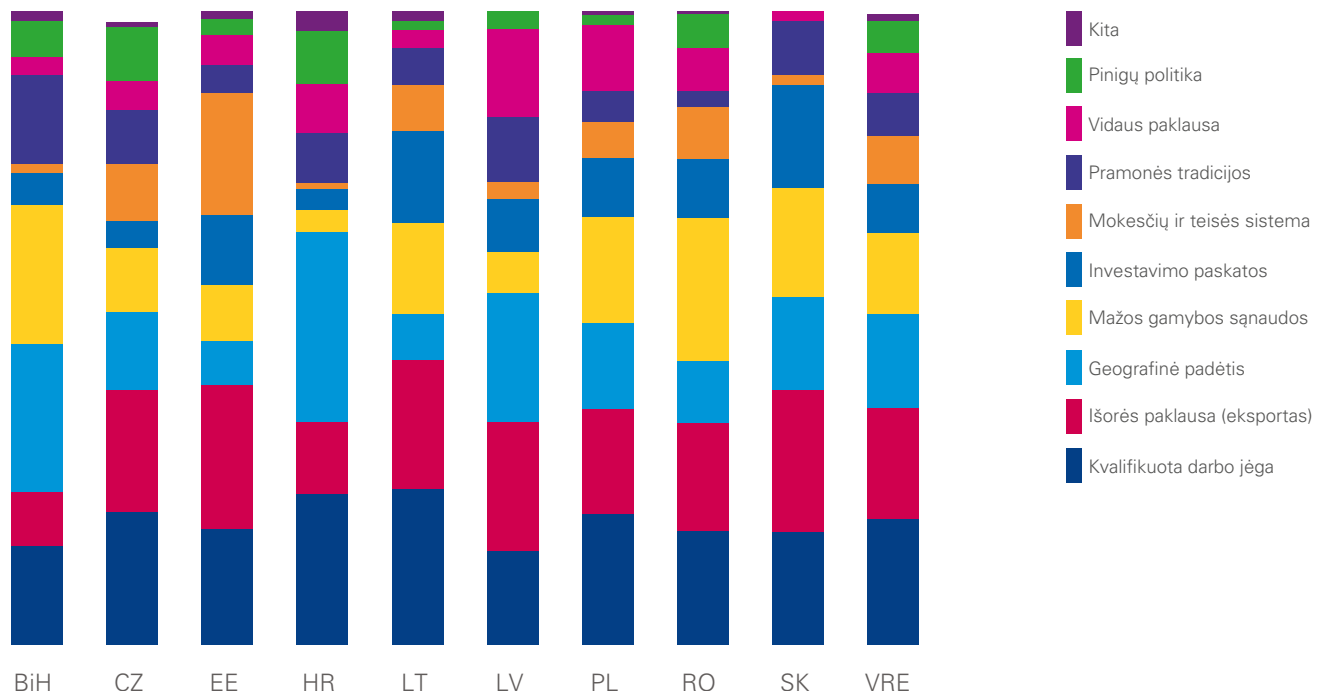
Kvalifikuota darbo jėga visame regione ir toliau vertinama kaip vienas iš pagrindinių konkurencingumo didinimą skatinančių veiksnių, tokios nuomonės laikėsi 60 proc. visų apklausos dalyvių (2014 m. taip manė 62 proc. respondentų). Labiausiai kvalifikuotos darbo jėgos svarbą pabrėžė apklausos dalyviai Lietuvoje (74 proc.) ir Kroatijoje (71 proc.).

Išorės paklausa antrus metus buvo įvardyta kaip antras pagal svarbumą konkurencingumą padedantis didinti veiksnys, taip mano 53 proc. respondentų (2014 m. – 59 proc.), o 44 proc. apklausos dalyvių kaip labai svarbų veiksniį įvardijo geografinę

padėtį. Kaip ir 2014 m., respondentai mano, kad antraeilį vaidmenį didinant konkurencingumą vaidina pramonės tradicijos (21 proc.), vidaus paklausa (19 proc.) ir pinigų politika (15 proc.).

Mažos gamybos sąnaudos yra svarbus veiksnys Rumunijoje (68 proc.) bei Bosnijoje ir Hercegovinoje (66 proc.), tačiau nebuvo akcentuotas tarp apklausos dalyvių Bulgarijoje, kur šį veiksniį kaip svarbų konkurencingumui pasirinko vos 10 proc. respondentų. Investavimo paskatos yra svarbios anot apklausos dalyvių Iovakijoje (49 proc.) ir Lietuvoje (43 proc.), o respondentai Estijoje teigė, kad konkurencinį pranašumą suteikia mokesčių ir teisės sistema (taip teigė 58 proc. respondentų).

Kaip manote, kurie iš šių veiksnių labiausiai skatina Jūsų šalies konkurencingumą?

Atsinaujinantys energijos šaltiniai konkuruoja su branduoline energija

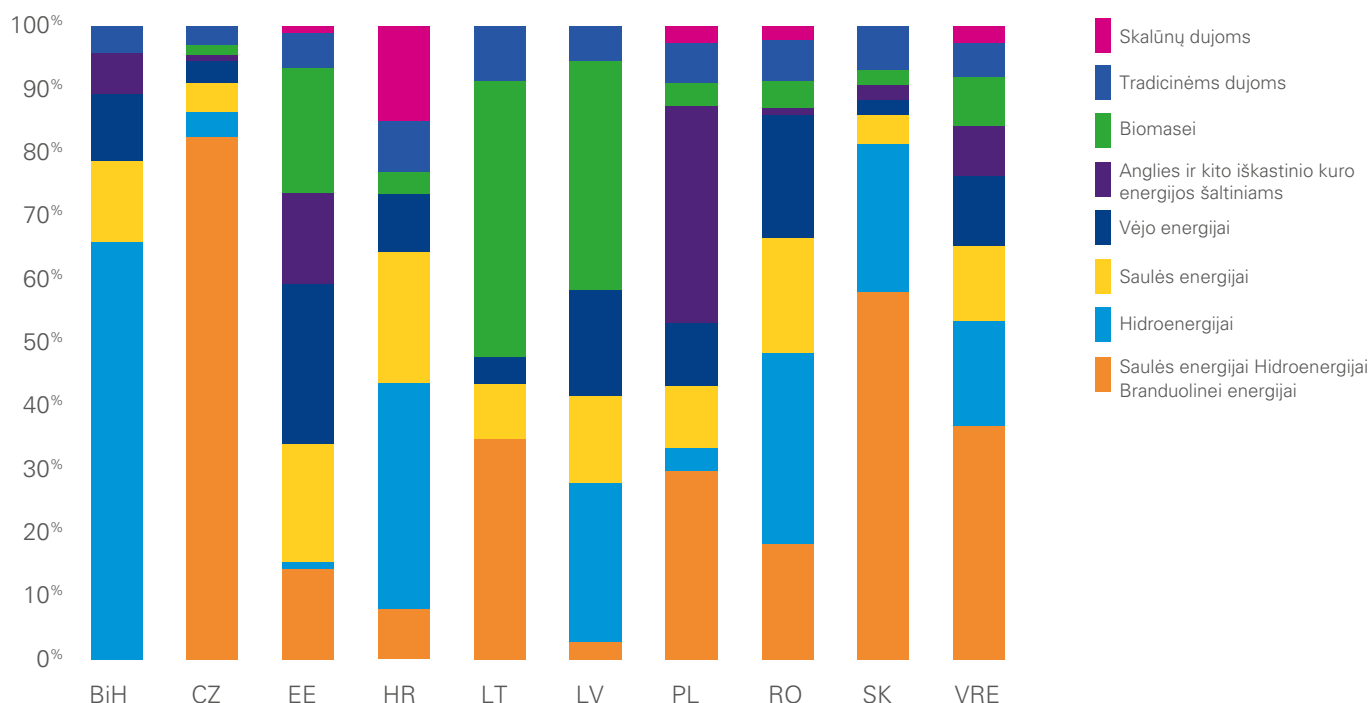
Remiantis apklausos rezultatais dėl energijos šaltinių, kuriems teikiamas prioritetas VRE šalyse, lyderės pozicijas išlaiko branduolinė energija. Nepaisant to, už atsinaujinančius energijos šaltinius pasisako 48 proc. respondentų.

37 proc. apklausos dalyvių regione prioritetą skiria branduolinei energijai, šis rodiklis šiek tiek sumažėjo nuo praėjusiais metais užfiksuotų 40 proc. Branduolinė energija populiariausia Čekijoje (83 proc.) ir Slovakijoje (58 proc.), tačiau jos naudojimui nepritaria Latvija (3 proc.) bei Bosnija ir Hercegovina.

Daugiausia pritarimo sulaukusi Bosnijoje ir Hercegovinoje (66 proc.), hidroenergija prioritetiniu energijos šaltiniu laikoma tarp 17 proc. apklausos dalyvių VRE, po jos seka saulės (12 proc.) ir vėjo (11 proc.) energija. Baltijos šalys išreiškia pasitikėjimą biomasės energija, Lietuvoje jos naudojimui pritaria 43 proc. respondentų, Latvijoje – 36 proc., o Estijoje – 20 proc. Kitose šalyse jai pritariančių respondentų kiekis neperžengia 5 proc. slenkščio.

Didžiausią pritarimą anglies ir kito iškastinio kuro energijos šaltiniams išreiškė apklausos dalyviai Lenkijoje (34 proc.) ir Estijoje (14 proc.), kuri garsėja savo naftingųjų skalūnų atsargomis.

Kuriam energijos šaltiniui turėtų būti teikiamas prioritetas Jūsų šalies energetikos sektoriaus portfelyje?

Šešėlinė ekonomika ir toliau kelia problemų

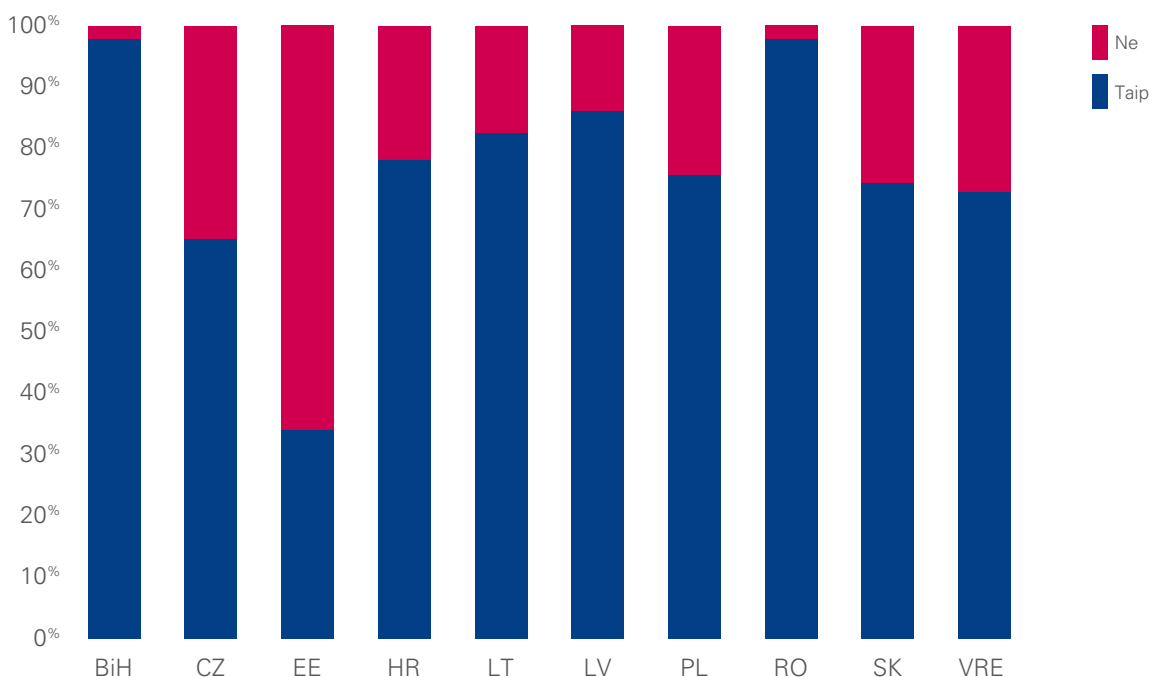
73 proc. respondentų VRE (2014 m. – 75 proc.) teigia, kad šešėlinė ekonomika jų šalyse yra didelė problema. Daugiausia problemų pagrindinė ekonomika kelia Bosnijoje ir Hercegovinoje bei Rumunijoje (abiejose po 98 proc.), tuo tarpu mažiausias šis rodiklis visame regione yra Estijoje – 34 proc., pernai jis siekė 55 proc.

39 proc. apklausos dalyvių teigė, kad didžiausią rūpestį jiems kelia vengimas mokėti mokesčius nuslepiant tikrąsias pajamas,

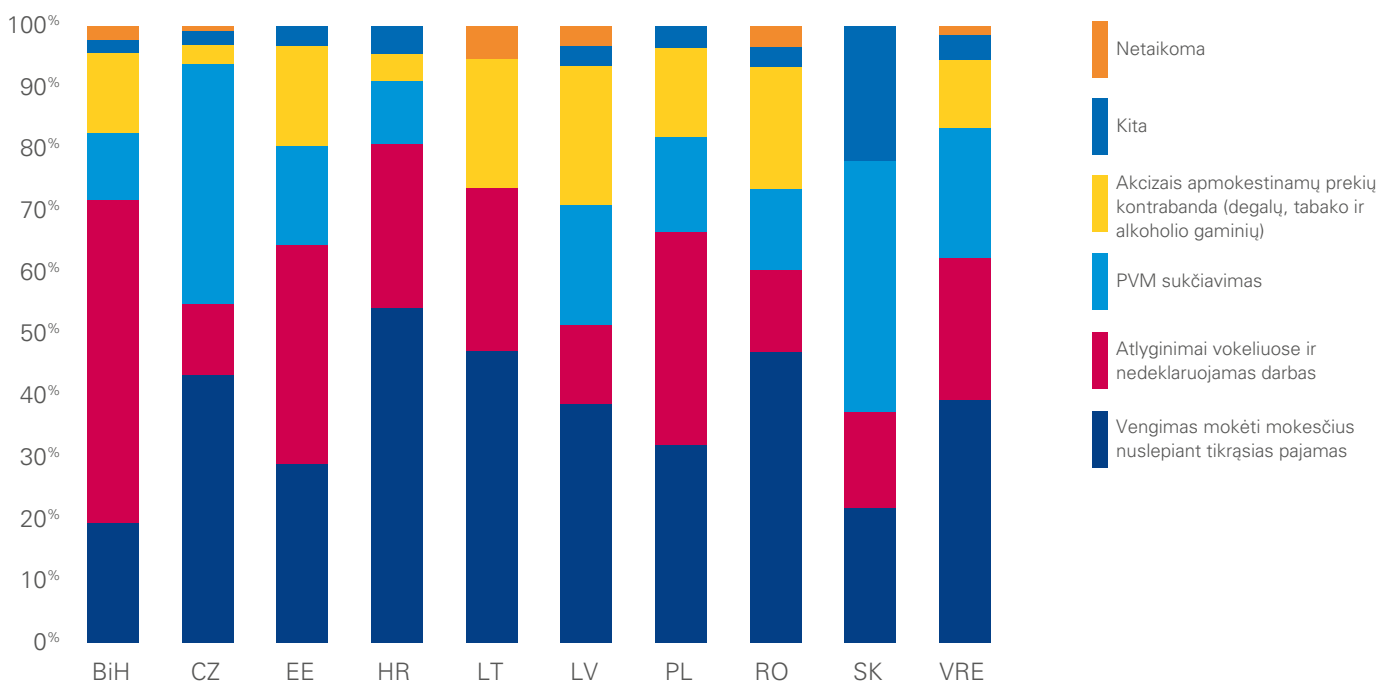
taip pat atlyginimai vokeliuose (23 proc.) ir PVM sukčiavimas (21 proc.).

Akcizais apmokestinamų prekių kontrabandą kaip didžiausią šešėlinės ekonomikos dalį dažniausiai įvardijo respondentai Baltijos šalyse, 23 proc. apklausos dalyvių Latvijoje ir 21 proc. Lietuvoje mano, kad tokia kontrabanda labiausiai skatina šešėlinę ekonomiką, o VRE vidurkis siekia 11 proc.

Ar manote, kad šešėlinė ekonomika Jūsų šalyje yra didelė problema?

Kaip manote, kas sudaro didžiausią šešėlinės ekonomikos dalį Jūsų šalyje?

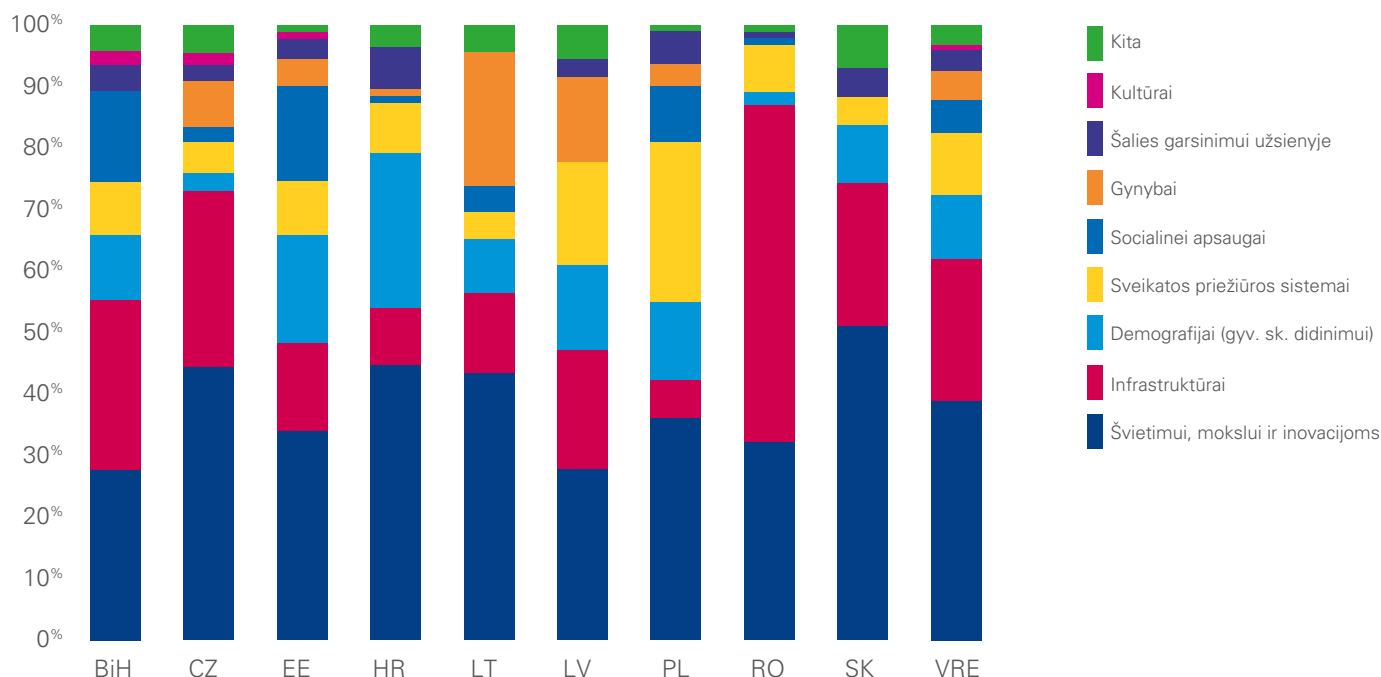

Fiskaliniai prioritetai: švietimas, mokslas ir inovacijos

39 proc. apklausos dalyvių (2014 m. – 43 proc.) teigia, kad planuojant vyriausybės išdą prioritetas turėtų būti skiriamas švietimui, mokslui ir inovacijoms. Taip respondentai atsakė į klausimą apie tai, kam, jų nuomone, vyriausybė turėtų skirti daugiau lėšų 2016–2018 m. Labiausiai už didesnę finansinę paramą šiems sektoriams pasisakė apklausos dalyviai Slovakijoje (51 proc.), Čekijoje ir Kroatijoje (abiejose šalyse po 45 proc. respondentų).

Už infrastruktūros finansavimą pasisakė 23 proc. apklausos dalyvių VRE, daugiausia respondentai Rumunijoje (55 proc.), už didesnę finansavimą demografijos ir sveikatos priežiūros sistemai buvo po 15 proc. apklausos dalyvių. Bosnijoje ir Hercegovinoje bei Estijoje 15 proc. respondentų norėtų, kad vyriausybė daugiau lėšų skirtų socialinei apsaugai, o viso VRE regiono rodiklis tesiekia 5 proc.

Kaip manote, kuriai sričiai vyriausybė turėtų skirti daugiau lėšų 2016–2018 m.?

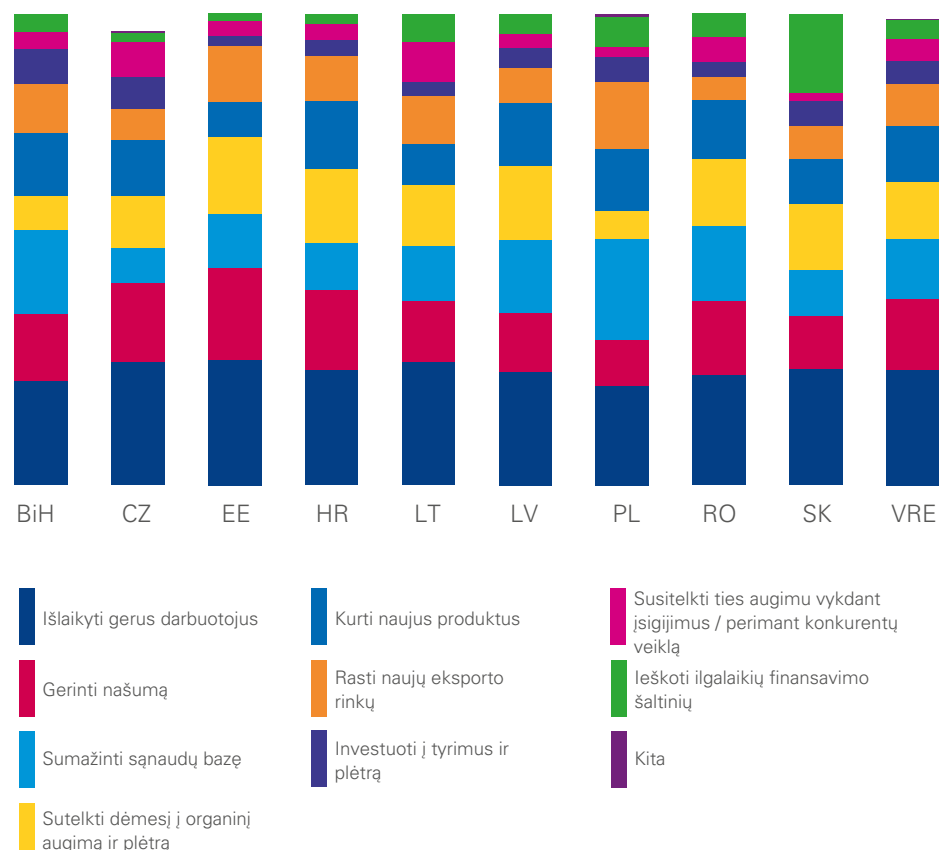
Prognozės įmonėms

Dar vertingesni geri darbuotojai

Gerai darbuotojai tampa dar svarbesni nei anksčiau – vidutiniškai net 73 proc. VRE respondentų teigia, kad svarbiausias aspektas, ties kuriuo turėtų susitelkti bendrovės, yra darbuotojų išlaikymas; 2014 m. apklausoje atitinkamai tokių respondentų buvo 69 proc. Kaip ir 2014 m., antroje vietoje atsiduria našumo didinimas, tačiau skirtumas tarp pirmiaujančių nuomonių padidėjo – dabar 45 proc. respondentų renkasi šį veiksnį, palyginti su 61 proc. praėjusiais metais. Estijoje našumo didinimą renkasi 59 proc. apklausos dalyvių.

Taip pat svarbus yra sąnaudų bazės mažinimas (38 proc.), dėmesys organiniam augimui ir naujų produktų kūrimas (abu po 36 proc.). Nors vidutiniškai 27 proc. VRE respondentų pažymi naujų eksporto rinkų svarbą, šis veiksnys svarbiausias Lenkijos bendrovėms (42 proc.). Anot apklausoje dalyvavusių verslo lyderių, investicijų į tyrimus ir plėtrą (15 proc.), įsigijimų (14 proc.) ir ilgalaikių finansavimo šaltinių (12 proc.) svarba yra palyginti nedidelė.

Esant dabartinei situacijai, į kokius tris pagrindinius aspektus Jūsų įmonė turėtų sutelkti dėmesį?

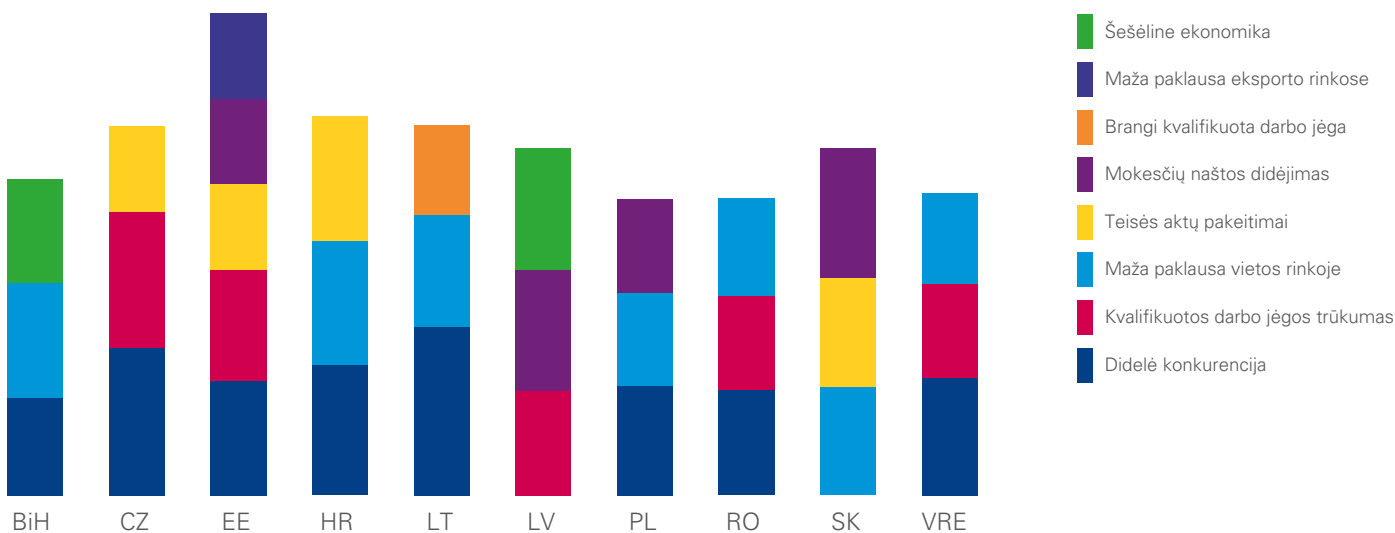
Didelė konkurencija ir darbo jėgos problemos riboja apyvartos augimą

45 proc. apklaustųjų tvirtina, kad didelė konkurencija yra didžiausia problema, ribojanti jų apyvartos augimą iki 2016 m. pabaigos. Kaip kitas svarbias problemas respondentai įvardija kvalifikuotos darbo jėgos stygių (36 proc.), žemą paklausą vidaus rinkoje (35 proc.), teisės aktų pakeitimus (33 proc.) ir mokesčių naštos didėjimą (29 proc.), kas reiškia, kad svarbiausios penkios priežastys nuo praėjusių metų nesikeitė.

Didelė konkurencija itin neramina Lietuvos (kaip nurodė 65 proc. respondentų) ir Čekijos bendroves (57 proc.).

Kvalifikuotos darbo jėgos stygius neramina Čekijos verslininkus (53 proc.), o žema vidaus paklausa svarbiausia atrodo Kroatijos (48 proc.), Bosnijos ir Hercegovinos (44 proc.), Lietuvos (43 proc.) ir Slovakijos (42 proc.) verslininkams. Mažiau probleminės sritys, labiausiai neraminančios respondentus Bosnijoje ir Hercegovinoje, yra vietos ir užsienio strateginių investuotojų stoka (27 proc.).

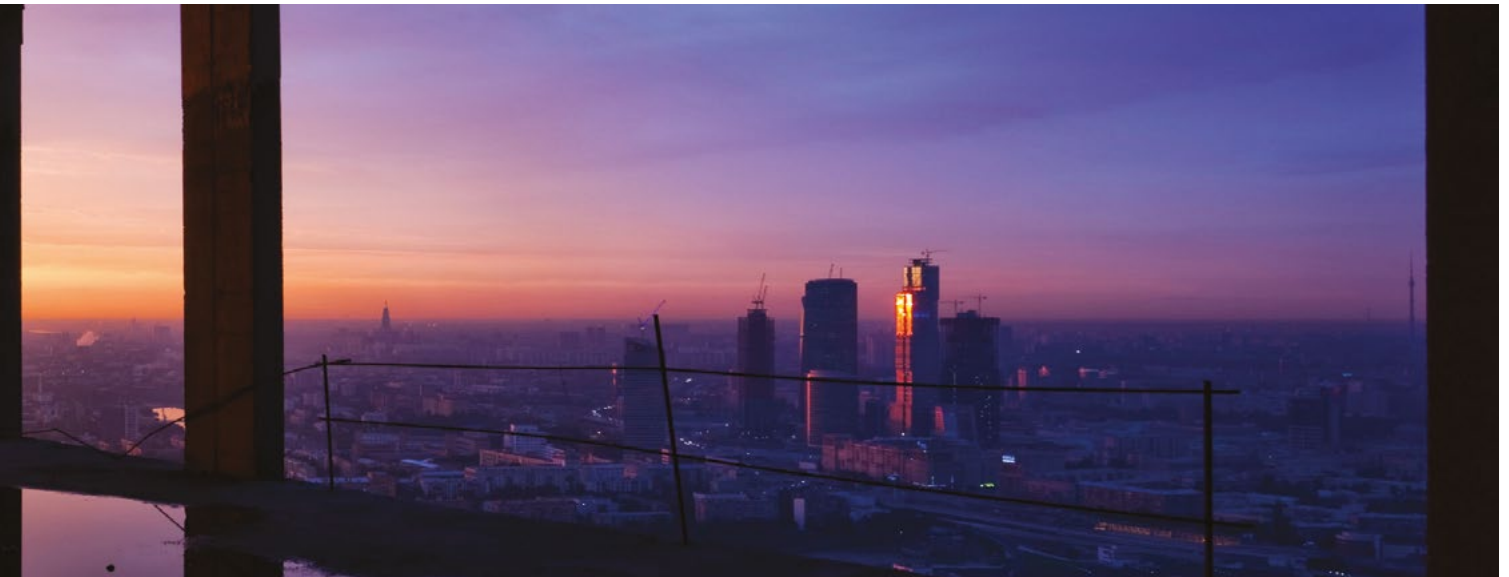
Kokios trys pagrindinės problemos, Jūsų nuomone, gali riboti Jūsų įmonės apyvartos augimą iki 2016 m. pabaigos *

* Rodomi 3 pagrindiniai kiekvienos šalies atsakymų variantai

Kiti atsakymų variantai, nepatekę tarp trijų dažniausiai minimų nė vienoje šalyje:

- Žaliavų kainos (įskaitant energijos sąnaudas).
- Vietos strateginių investuotojų trūkumas.
- Užsienio strateginių investuotojų trūkumas.
- Tyrimų ir plėtros trūkumas.
- Ribotos galimybės gauti banko paskolą.
- Nekvalifikuotos darbo jėgos trūkumas.
- Brangi nekvalifikuota darbo jėga.

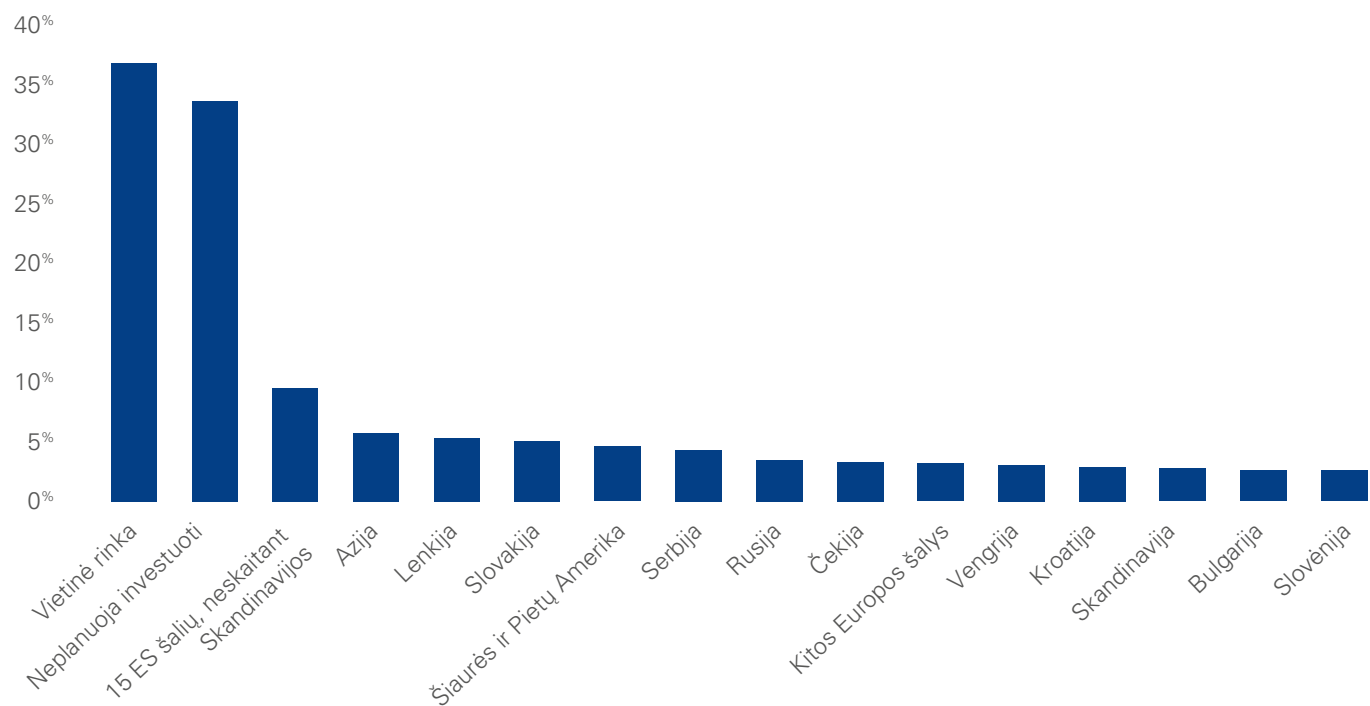

Maždaug du trečdaliai ateinančiais metais ketina investuoti

Investicijos yra gyvybiškai svarbios norint išlaikyti konkurencingumą – taip mano 66 proc. apklausos respondentų, nurodančių, kad jų bendrovės 2016–2018 m. laikotarpiu ketina investuoti. 37 proc. apklaustųjų investavimui rinktųsi vidaus rinką – didžiausia dalis taip manančiųjų yra Bosnijoje ir Hercegovinoje (53 proc.), Lenkijoje (50 proc.) ir Slovakijoje (45 proc.).

ES15 valstybės taip pat patenka į investuotojams patraukliausių šalių sąrašo pirmąsias pozicijas (9 proc.); Aziją rinktųsi 6 proc., Lenkiją, Slovakiją ir Šiaurės bei Pietų Ameriką – po 5 proc. respondentų. Atsargiausi Latvijos Respondentai – čia 53 proc. apklaustųjų teigia neketinantys investuoti, Latvijai su 48 proc. nedaug nusileidžia Lietuva ir Rumunija.

Įskaitant Jūsų vidaus rinką, į kurią šalį ar regioną Jūsų bendrovė ketina investuoti 2016–2018 m.?

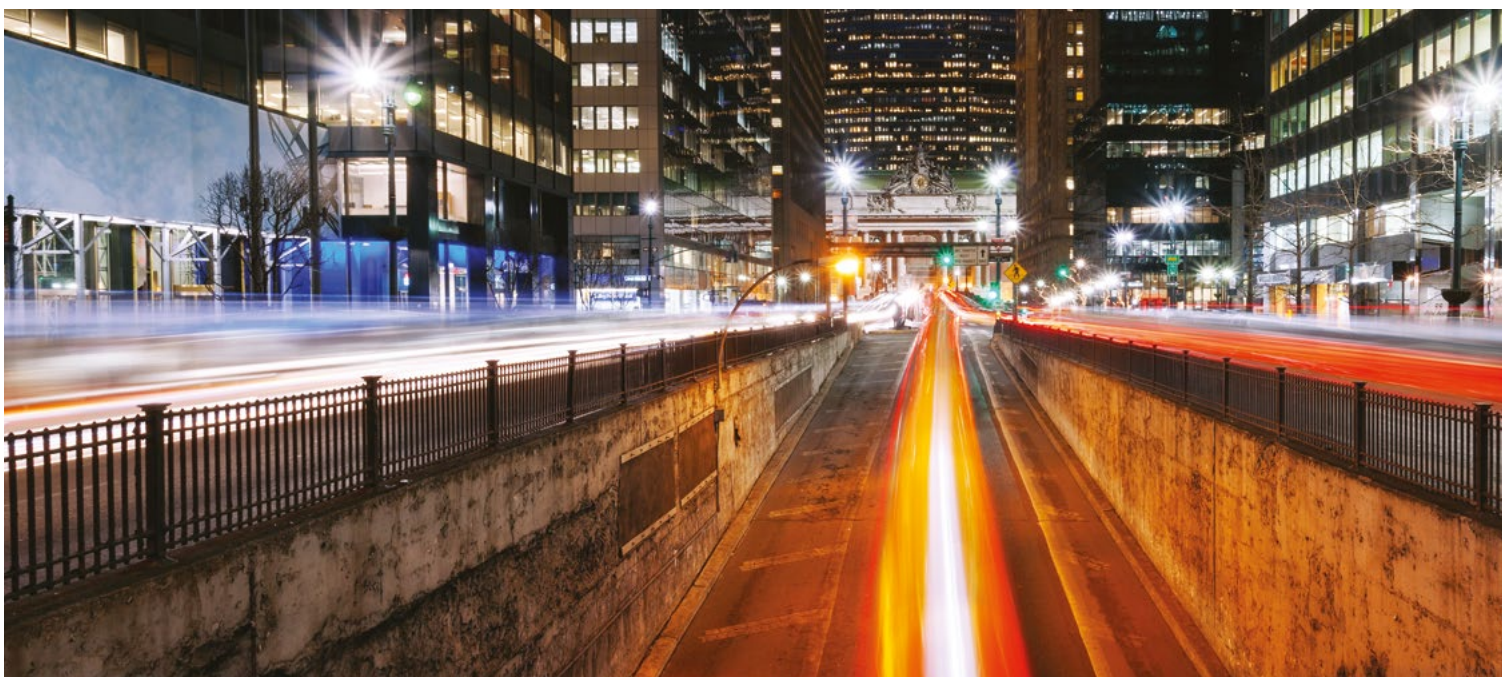
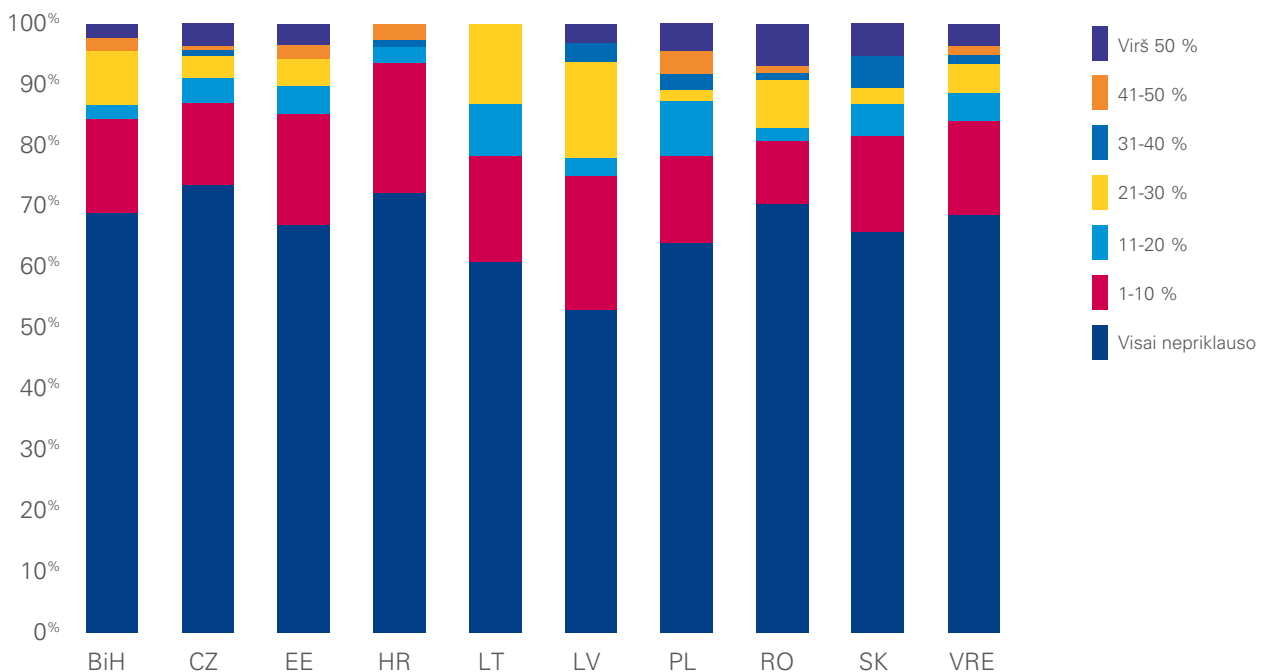

Bendrovės gali išgyventi be ES finansavimo

31 proc. respondentų teigia, kad jų bendrovių apyvarta priklauso nuo ES finansavimo arba nuo ES finansuojamų projektų viešųjų pirkimų, ypač didelis taip manančių respondentų skaičius yra Latvijoje (47 proc.) ir Lietuvoje (39 proc.).

Maždaug ketvirtadalis apklaustųjų teigimu, ES finansavimas neperžengia 30 proc. apyvartos. Labai nedidelė bendrovių dalis (4 proc.) pripažįsta, kad jų priklausomybė nuo ES finansavimo sudaro daugiau nei 50 proc. apyvartos, didžiausia tokių atsakymų dalis yra Rumunijoje (7 proc.).

Kiek Jūsų bendrovės apyvarta yra priklausoma nuo ES finansavimo ar ES finansuojamų projektų viešųjų pirkimų?

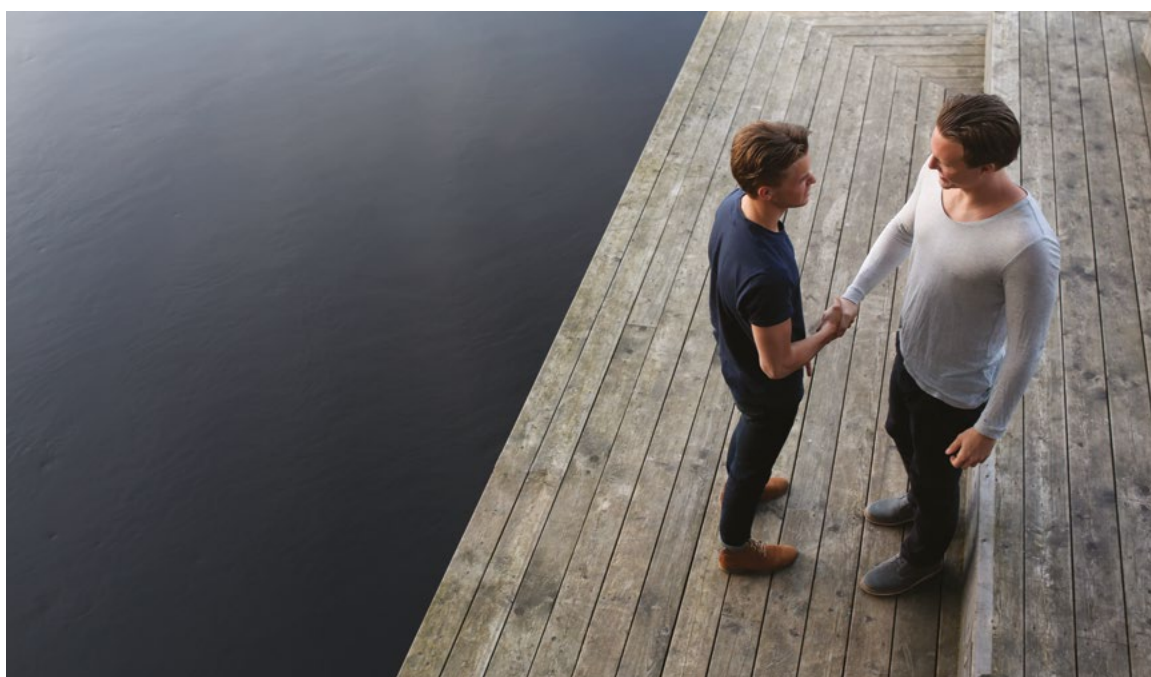
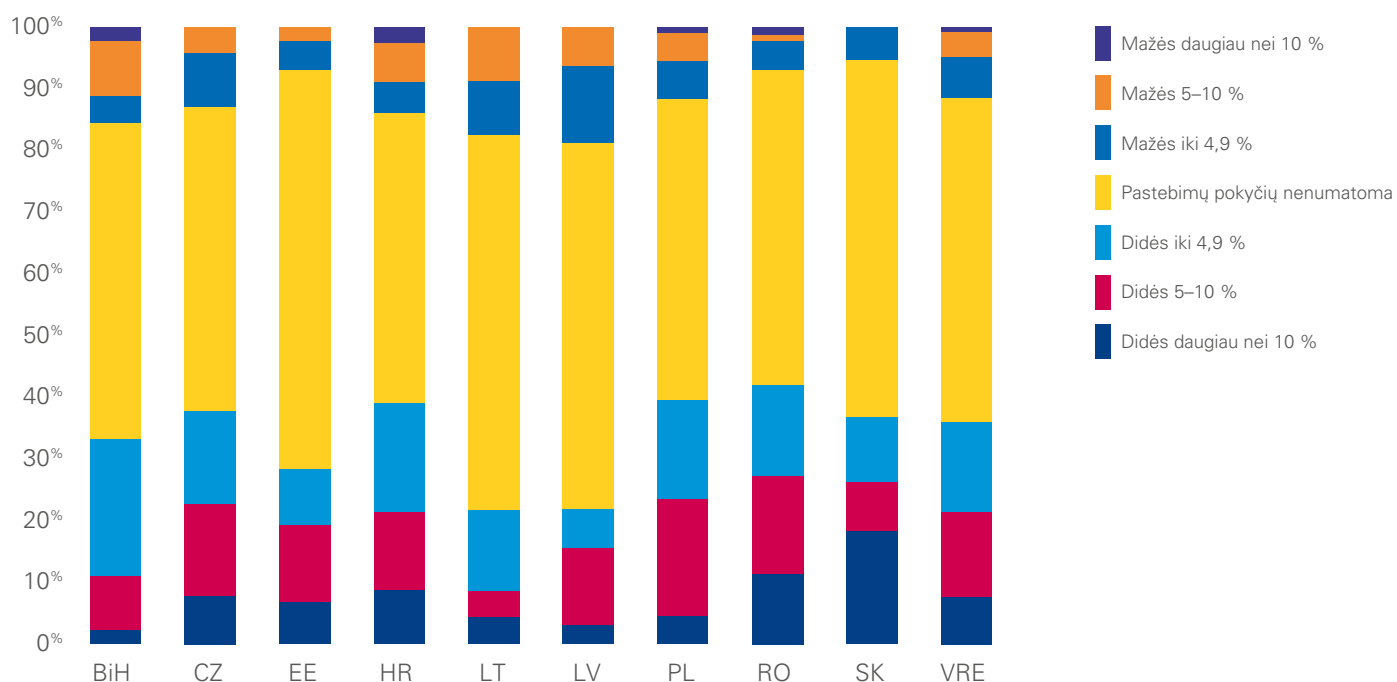
Didelės darbuotojų kaitos nenumatoma

Labai panašiai kaip pernai, šiemet 53 proc. VRE regiono šalių neketina pastebimai keisti darbuotojų skaičiaus. Baltijos šalyse tokį atsakymą nurodė 65–59 proc. respondentų, o Slovakijoje – 58 proc.

Bendrovių, ketinančių samdyti naujus darbuotojus, vidurkis VRE regione siekia 36 proc., o šalys, ketinančios aktyviausiai samdyti

naujus darbuotojus, yra Rumunija (42 proc. respondentų), Lenkija (40 proc.) ir Kroatija (39 proc.). Tik 12 proc. regiono respondentų ketina mažinti darbuotojų skaičių. Didelio skirtumo, palyginti su praėjusiais metais, nėra, o vidurkį viršijančius rezultatus demonstruoja Latvija (19 proc.), Lietuva (18 proc.) bei Bosnija ir Hercegovina (15 proc.).

Kokie Jūsų ketinimai dėl darbuotojų skaičiaus Jūsų bendrovėje 2016 m.?

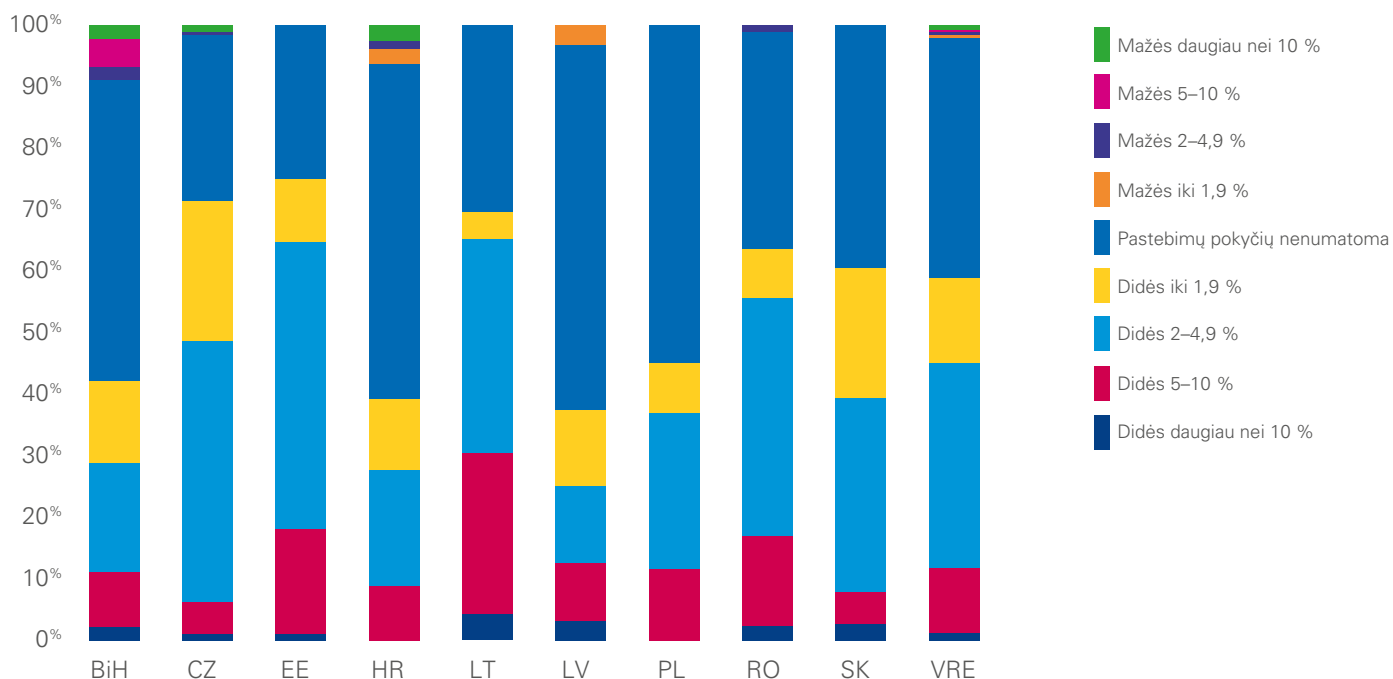
Atlyginimai ir toliau pamažu auga

Darbuotojų atlyginimų perspektyvos 2016 m. atrodo gana žadančios – apie 58 proc. VRE respondentų ketina didinti darbuotojų atlyginimus. Tačiau tai mažesnė dalis, palyginti su 69 proc. ankstesnėje apklausoje.

Estijoje 75 proc. respondentų ketina kelti atlyginimus, nuo Estijos nedaug atsilieka Čekija (71 proc.) ir Lietuva (69 proc.), o Latvijoje

ir Kroatijoje ši dalis išlieka šiek tiek mažesnė nei 40 proc. Iki 5 proc. augimas, kurį nurodė vidutiniškai 47 proc. respondentų, greičiausiai bus spartesnis už prognozuojamą infliaciją. Dosniausi Lietuvos respondentai, kurių 30 proc. ketina kelti atlyginimus daugiau kaip 5 proc. Atlyginimų mažėjimas regione numatomas gana retai, tokias prognozes renka vidutiniškai 2 proc. respondentų.

Kokie Jūsų ketinimai dėl darbuotojų atlyginimų Jūsų bendrovėje 2016 m.?

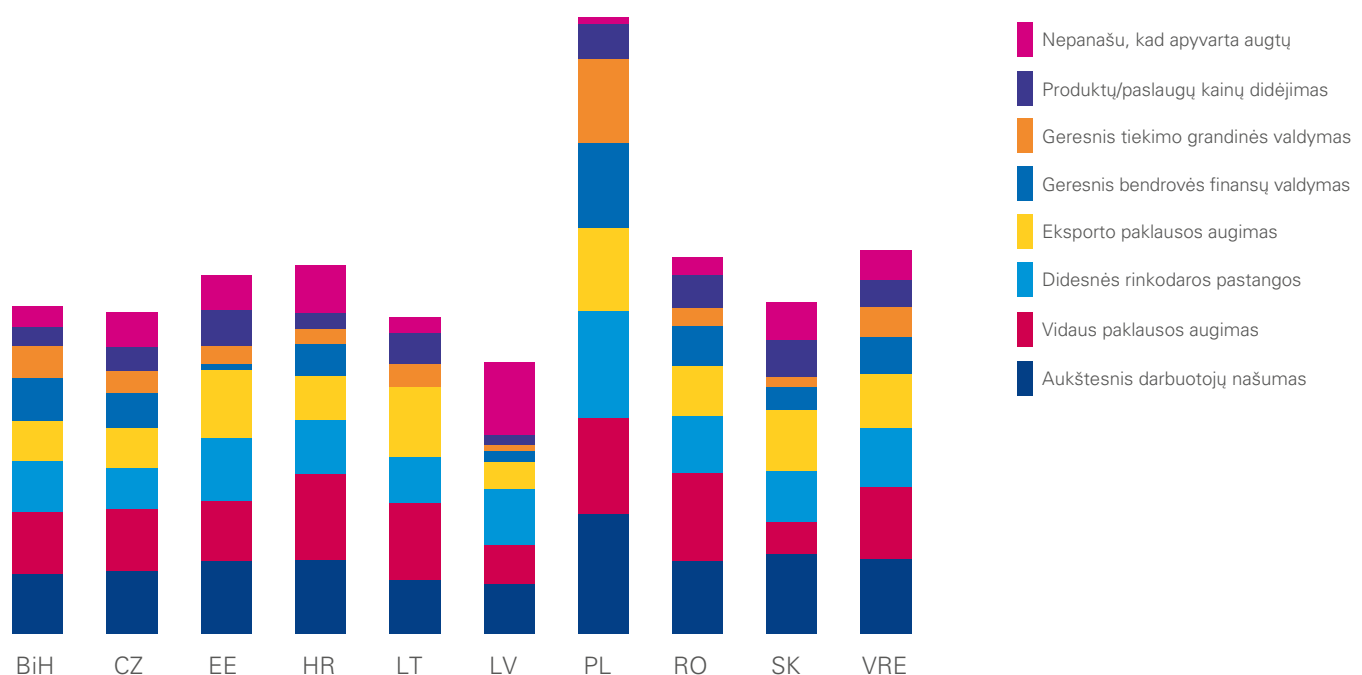

Didesnis našumas ir išaugusi vidaus paklausa prisideda prie apyvartos augimo

Panašiai kaip 2015 m., regiono verslo lyderiai mano, kad 2016 m. prie jų bendrovių apyvartos augimo labiausiai prisidės aukštesnis darbuotojų našumas (anot 42 proc. respondentų), išaugusi vidaus paklausa (40 proc.) ir didesnis dėmesys rinkodarai (34 proc.). Produktų ar paslaugų kainų didėjimas nematomas kaip apyvartai svarbus veiksnys, jo svarbą pažymi tik apie 16 proc. respondentų.

Respondentai labai tikisi darbuotojų našumo ir vidaus paklausos augimo, ypač Lenkijoje (atitinkamai 68 proc. ir 54 proc. teigiamų atsakymų). Vidutiniškai 17 proc. VRE respondentų neprognozuoja apyvartos augimo 2016 m., o Latvijoje lūkesčiai dar niuresni – čia apyvartos augimo nesitiki 41 proc. respondentų.

Kokie svarbiausi Jūsų bendrovės apyvartos augimo veiksniai 2016 m.?*

* Lenkijos duomenys diagramoje išsiskiria, nes Lenkijos respondentai pasirinko vidutiniškai maždaug 3,5 augimą skatinančius veiksnio; kitose šalyse vidurkis siekė nuo 1,5 iki 2,1.

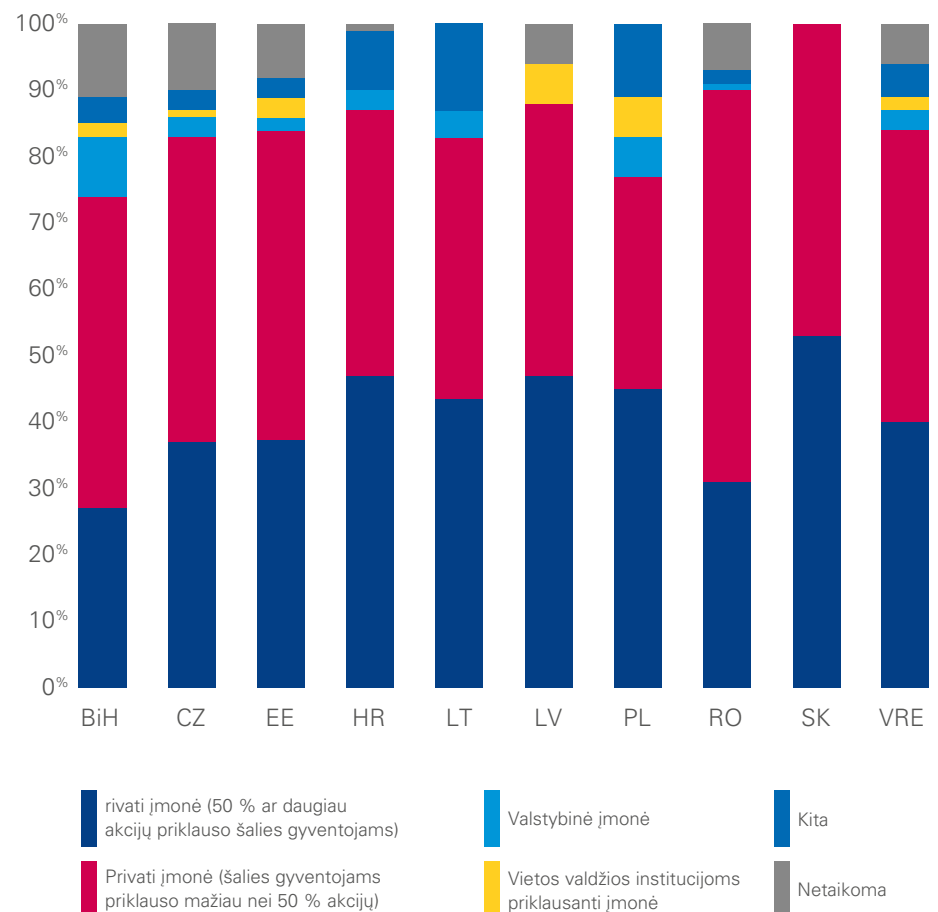

Respondentų profilis

Apklausa metu iš viso surinkta 731 atsakymas, t. y. maždaug 60 proc. daugiau nei 2014 m. Respondentai buvo įvairių verslo sektorių atstovai.

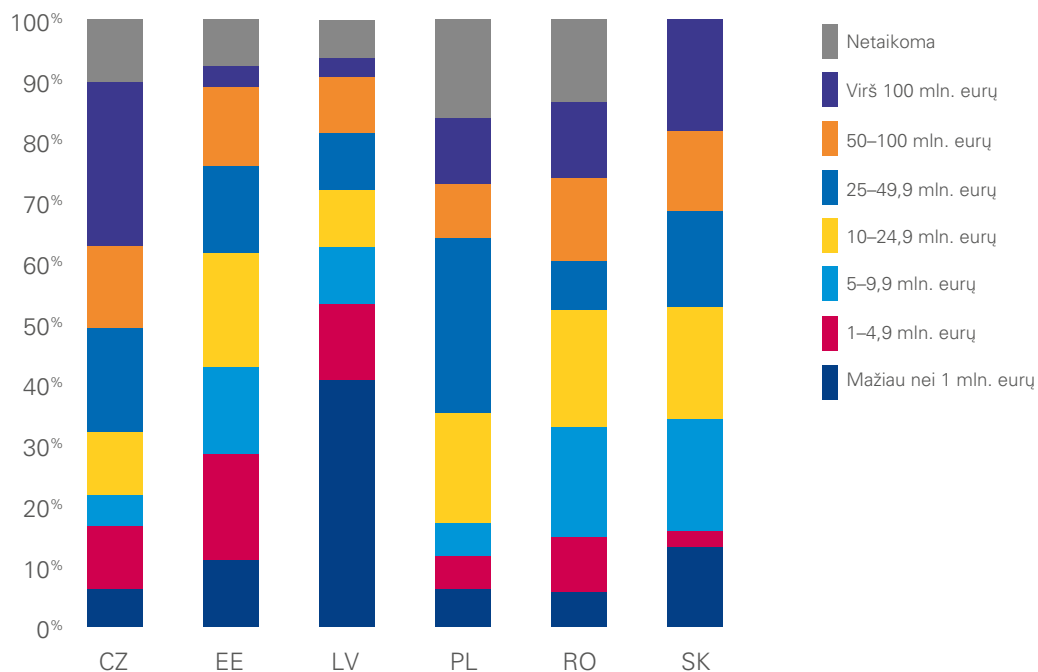
Keturiasdešimt penki procentai respondentų atstovavo įmonėms, kurių mažesnė nei 50 proc. akcijų dalis priklauso gyventojams. Tokių respondentų daugiausia buvo Rumunijoje (59 proc.). Vietinių privačių įmonių dalis didžiausia buvo Slovakijoje (53 proc.).

Organizacijos pobūdis

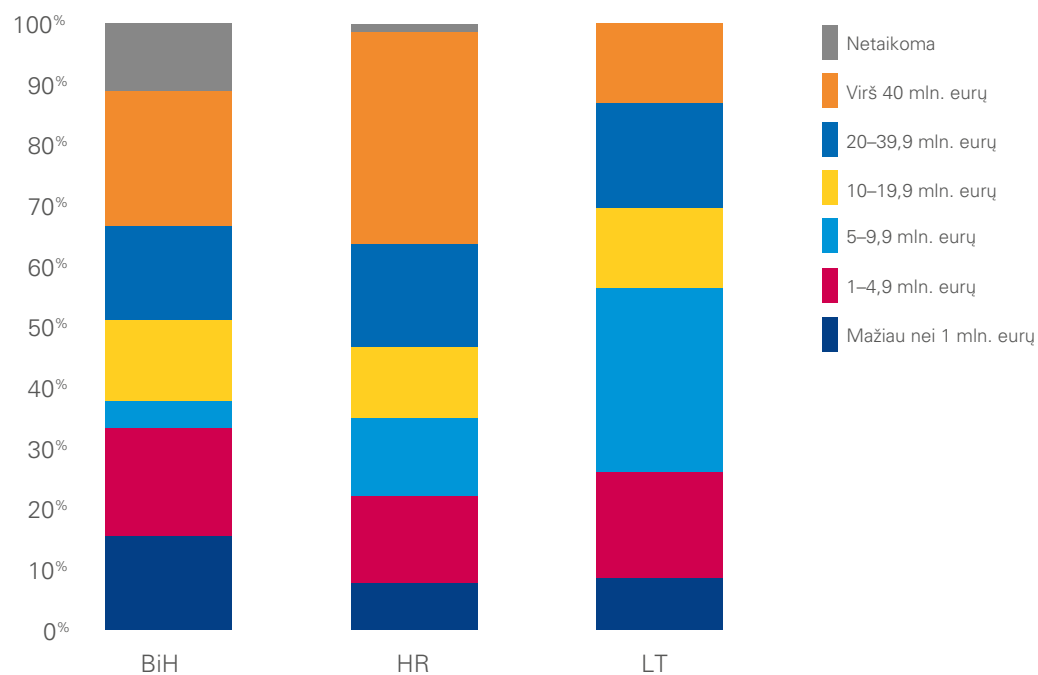

Pagal apyvartą apklausoje devyniose regiono šalyse daugiausia dalyvavo didelės įmonės. Dalis bendrovių, kurių metinė apyvarta nesiekė 1 mln. eurų, sudarė mažiau nei 20 proc.

Bendrovės apyvarta (2014 m.)

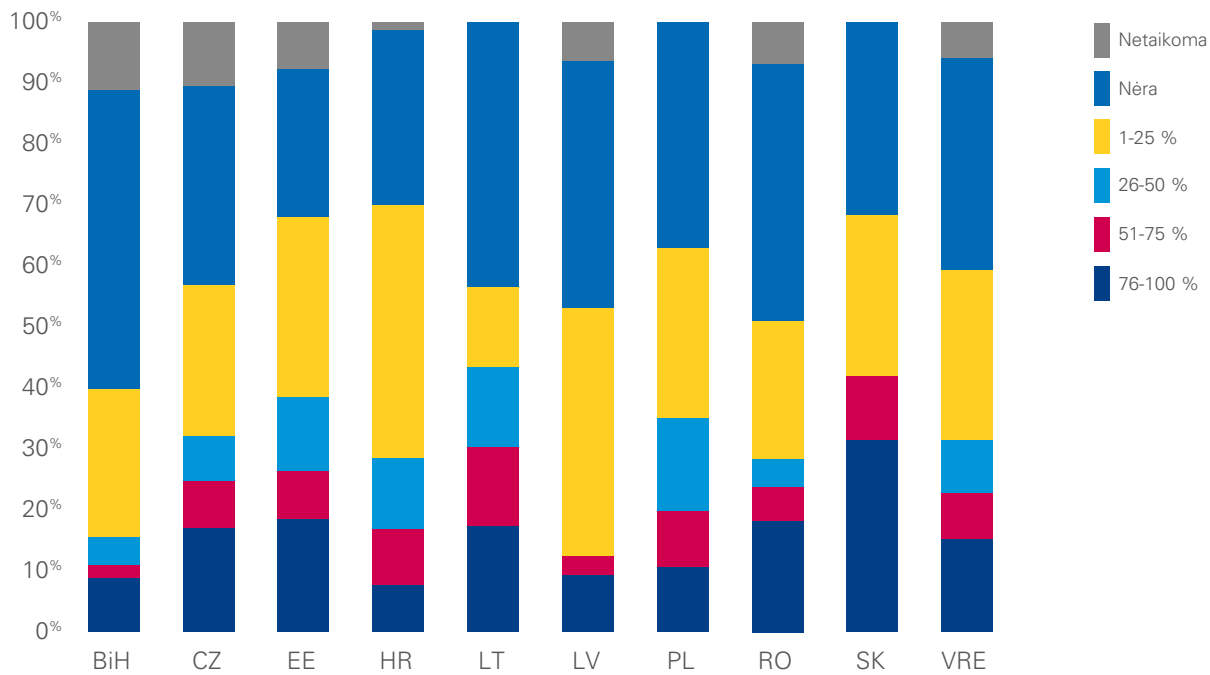
Bendrovės apyvarta (2014 m.)

Apie 60 proc. respondentų atstovauja bendrovėms, turinčioms eksporto rinkas, didžiausia tokių respondentų dalis yra Kroatijoje (71 proc.), Slovakijoje ir Estijoje (po 69 proc.). Su 43 proc. Slovakija pirmauja kaip šalis, kurios bendrovės pusę ar daugiau apyvartos gauna iš eksporto.

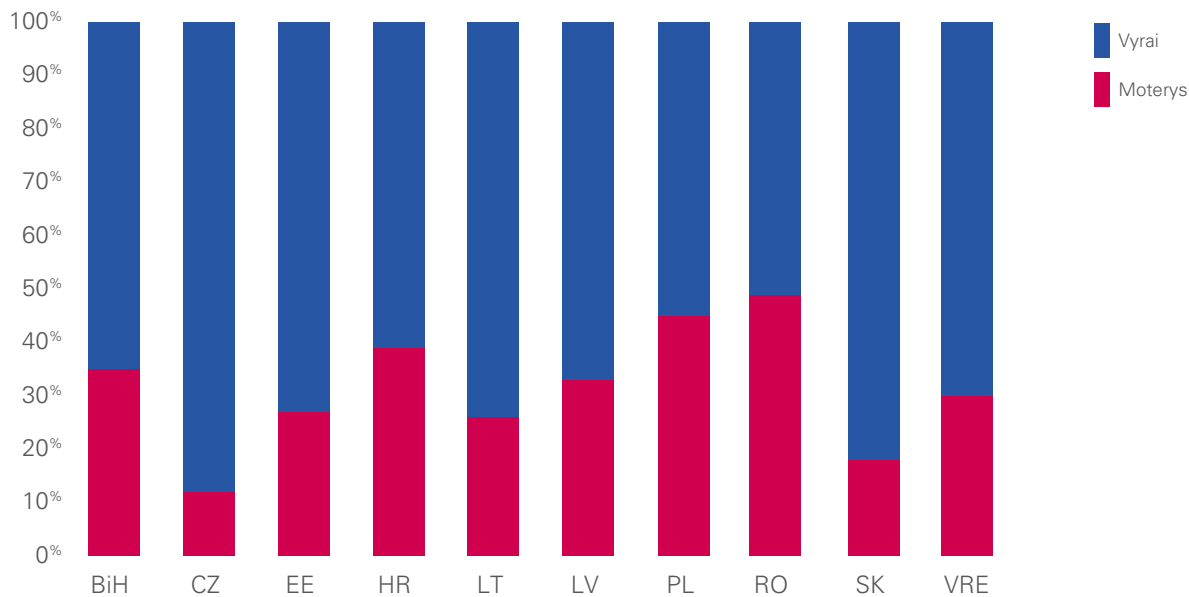
Didžiausia neeksportuojančių bendrovių dalis yra Bosnijoje ir Hercegovinoje (49 proc.).

Eksporto dalis bendrovės pardavimuose

Skirstant pagal lytį, respondentai vyrai sudaro 70 proc. visų apklausos respondentų, o didžiausia dalis respondenčių moterų yra Rumunijoje (49 proc.) ir Lenkijoje (45 proc.), mažiausia – Čekijoje (12 proc.) ir Slovakijoje (18 proc.).

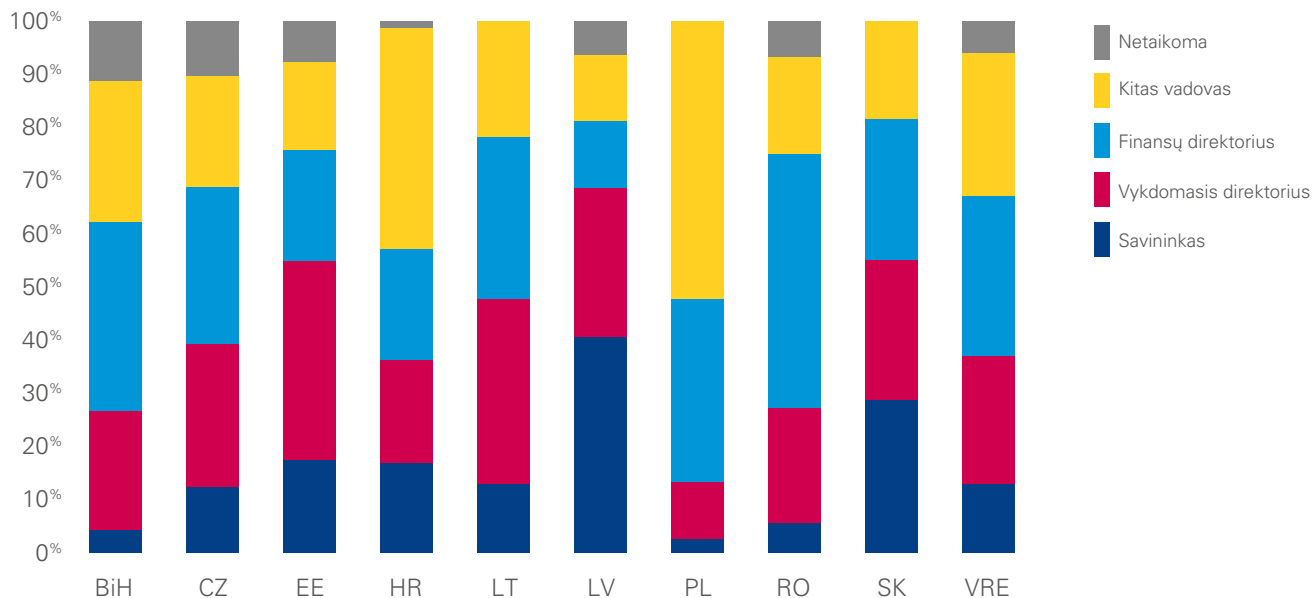
Lytis

Skirstant pagal pareigas, 30 proc. respondentų yra finansų direktoriai (Rumunijoje 48 proc.),

24 proc. – vykdomieji direktoriai, 13 proc. bendrovių savininkai (pastarųjų dalis didžiausia Latvijoje (41 proc.)), 27 proc. – kiti vadovai.

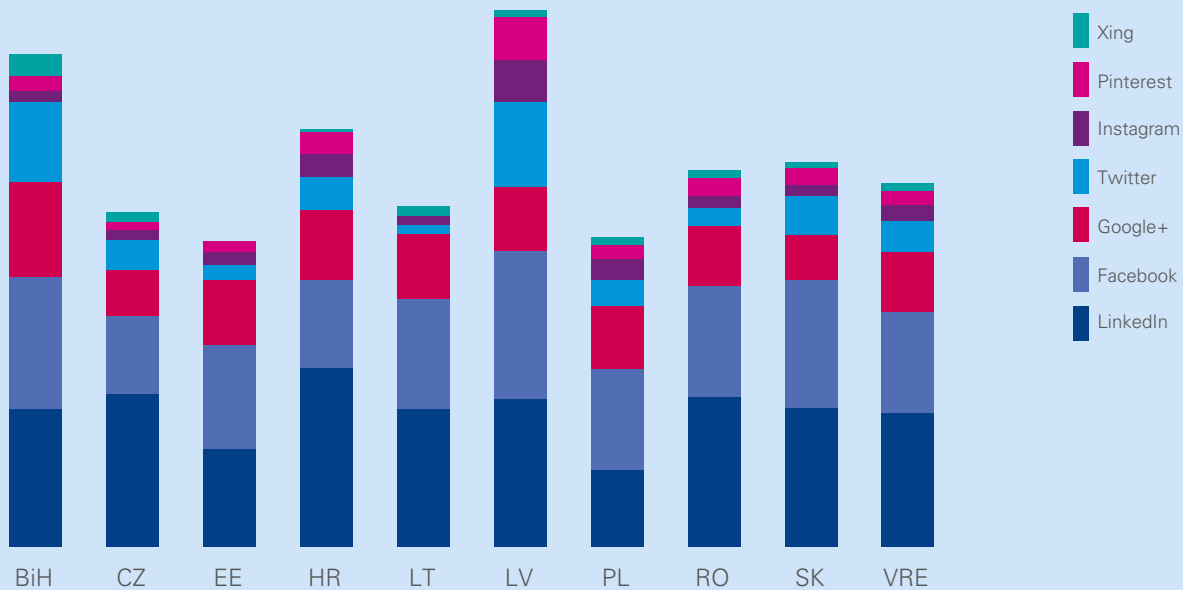
Pareigos

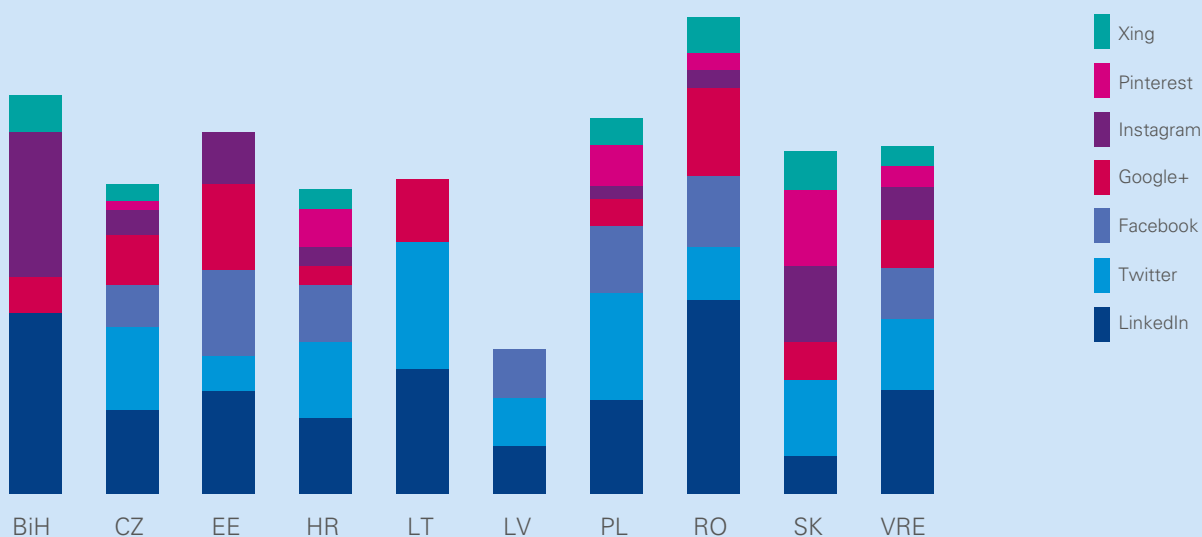
Iš socialinės žiniasklaidos tinklų verslo lyderiai pirmenybę teikia „LinkedIn“

Kalbant apie socialinės žiniasklaidos įpročius, verslo lyderiai VRE pirmenybę teikia „LinkedIn“ (63 proc. teigia besinaudojantys šiuo tinklu), po to rikiuojasi „Facebook“ (48 proc.) ir „Google Plus“ (28 proc.). „Twitter“ yra mažiau populiarus (15 proc.), o „Instagram“, „Pinterest“ ir „Xing“ populiarumas yra gerokai žemiau 10 proc. Tarp respondentų, ketinančių naudotis socialiniais tinklais, didžiausią potencialą turi „LinkedIn“ ir „Twitter“.

Socialiniais tinklais besinaudojantys respondentai

Respondentai, ketinantys naudotis socialiniais tinklais

Susisiekitė su mumis:

Čekija

Jan Zurek

T: +420 222 123 101

E: jzurek@kpmg.com

Twitter: @ZurekJan

kpmg.com/cz

Kroatija ir Bosnija ir Hercegovina

Goran Horvat

T: +385 1 5390 146

E: ghorvat@kpmg.com

kpmg.com/hr

Estija

Andris Jegers

T: +372 62 68 700

E: ajegers@kpmg.com

kpmg.com/ee

Latvija

Armīne Movsisjana

T: +371 67 038 000

E: amovsisjana@kpmg.com

kpmg.com/lv

Lietuva

Rokas Kasperavičius

T: +370 46 48 00 12

E: rkasperavicius@kpmg.com

kpmg.com/lt

Lenkija

Leszek Wronski

T: +48 22 528 11 00

E: lwronski@kpmg.com

kpmg.com/pl

Rumunija

Serban Toader

T: +40 741 800 800

E: stoader@kpmg.com

kpmg.com/ro

Slovakija

Lubos Vanco

T: +421 2 59984 602

E: lvanco@kpmg.com

kpmg.com/sk

Bendras kontaktinis asmuo:

Andrea Dintser

E: adintser@kpmg.com

kpmg.com/cee

kpmgpulsesurvey.com

kpmg.com/app

Ši informacija yra bendrojo pobūdžio ir jos tikslas nėra atkreipti dėmesį į konkretaus asmens ar verslo subjekto veiklos aplinkybes. Nors mes siekiame laiku pateikti tikslią informaciją, tačiau negalime užtikrinti, kad ši informacija išliks tiksli jos gavimo dieną arba ateityje. Nepatariame vadovautis šia informacija nepasitarus su profesionaliais konsultantais ir nuodugniai neišanalizavus konkrečios situacijos.

KPMG vardas ir logotipas yra registruoti prekių ženklai arba „KPMG International“ prekių ženklai.

© 2015 „KPMG Central & Eastern Europe Limited“ yra ribotos atsakomybės įmonė ir nepriklausomų KPMG įmonių narių, priklausančių Šveicarijos įmonei „KPMG International Cooperative“ („KPMG International“), tinklo narė. Visos teisės saugomos.

